

Vaste Kamercommissie voor Financiën
T.a.v. de voorzitter, mevr. I. Dezentjé Hamming-Bluemink
Postbus 20018
2500 EA Den Haag
cie.fin@tweedekamer.nl

Amsterdam, 28 januari 2011

Betreft: toekomst van het financiële stelsel

Geachte Commissieleden,

2011 is het jaar waarin de hervorming van het financieel stelsel zijn beslag dient te krijgen. Uw Kamer heeft daarvoor met de aanbevelingen van de Commissie De Wit een stevige basis gelegd. Het is nu zaak de uitvoering hiervan voortvarend ter hand te nemen.

Uw Commissie voert hierover binnenkort twee belangrijke overleggen. Op 2 februari spreekt u met een groot aantal CEO's van Nederlandse banken en op 7 maart met de Minister van Financiën. Vanuit onze kennis over de banksector wil het MVO Platform¹ uw bijzondere aandacht vragen voor enkele onderwerpen met het verzoek deze in beide overleggen aan de orde te stellen.

Ook het nieuwe kabinet stelt vast dat het mondiale en nationale financiële systeem 'belangrijke zwaktes in de sector en de regulering daarvan'² kenden. Fundamentele veranderingen in zowel het financiële systeem als het toezicht hierop zijn daarom noodzakelijk. Het MVO Platform betreurt het daarom dat op een aantal terreinen het kabinet de wens van de Kamer niet volledig of tijdig uitvoert, en de sector niet voldoende aanspoort tot verandering. Andere landen met een grote bankensector zoals Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk nemen of overwegen verdergaande maatregelen.

In uw overleggen kunt u zowel bij bankbestuurders als bij de Minister van Financiën aandringen op het onverkort en spoedig uitvoeren van de aanbevelingen van de Commissie de Wit, zoals gevraagd in de motie Mulder c.s (31 980- 13) van september 2010. Deze motie verzoekt de banken om de Code Banken voor eind 2010 uit te breiden op een aantal belangrijke terreinen, zoals risicomanagement en beloningen. Dat is niet gebeurd. Ook is er nog altijd geen verplichting voor financiële instellingen om aan te geven hoe zij invulling geven aan hun maatschappelijke verantwoordelijkheid.³ De bevinding van de Eerlijke Bankwijzer dat Nederlandse banken het bonusbeleid van hun zakenbankiers niet hebben gematigd of verduurzaamd⁴ toont dat druk van buiten nodig is en blijft.

¹ Het MVO Platform is een netwerk van 35 maatschappelijke organisaties en vakbonden die actief zijn op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen. Voor meer informatie zie www.mvoplatform.nl.

² Minister van Financiën, 'Kabinetsreactie eindrapport Tijdelijke commissie onderzoek financieel stelsel (commissie De Wit)', 22 december 2010

³ Aanbeveling 7 'Cultuur- en gedragsverandering in de financiële sector noodzakelijk'

⁴ 'Banken verduurzamen steeds trager', Eerlijke Bankwijzer, 27 januari 2011

We willen de Kamer ook vragen haast te maken met het aangekondigde onderzoek naar een systeem van 'legislative footprint' zoals dat op Europees niveau al wordt gebruikt.⁵ Juist bij de totstandkoming van de vaak technische financiële wet- en regelgeving is het gevaar groot gebleken dat marktpartijen te veel invloed uitoefenen. De komende tijd worden veel Europese richtlijnen vertaald in nationale regelgeving. Het is van groot belang dat dit op meer transparante wijze gebeurt dan tot nu toe het geval is, en met meer ruimte voor inbreng van andere belanghebbenden. De in het MVO Platform vertegenwoordigende organisaties zien het als hun taak actief aan dit proces bij te dragen.

Verder vragen wij aandacht voor de nieuwe minimumkapitaaleisen (Basel III) die volgens veel economen een te geringe verhoging inhouden.⁶ Dit is bijvoorbeeld reden voor Zwitserland om voor de eigen systeembanken hogere kapitaaleisen in te voeren. De Britse regering kijkt serieus naar de mogelijkheid om spaar- en zakenbanken te scheiden om zo de risico's van systeembanken in te dammen. Als land met eveneens een grote bankensector zou Nederland dergelijke beleidsopties ook moeten benutten.

In overeenstemming met onze eerdere brief aan uw Commissie⁷, pleiten wij ervoor om de discussie over hervorming van de financiële sector niet los te zien van de uitdaging om te komen tot een sociaal en ecologisch duurzame samenleving wereldwijd. De financiële sector kan door de centrale positie die zij inneemt als verschafter van kapitaal een belangrijke aanjager zijn van duurzaamheid. Omgekeerd kan het veronachtzamen van sociale en ecologische risico's bij investeringsbeslissingen een gevaar vormen voor de financiële stabiliteit. Recent onderzoek heeft aangetoond dat een beleggingportefeuille die voldoet aan hoge milieu-, sociale- en governance standaarden (ESG) een 30% lager risico kent.⁸

Toch speelt het integreren van duurzaamheidsrisico's in de discussie over hervorming van de financiële sector tot nu toe geen rol van betekenis. Zowel bij het bepalen van kapitaaleisen aan banken (Basel III) als bij het verbeteren van risicomanagement bij financiële instellingen, kredietbeoordelaars en toezichthouders worden hierdoor kansen gemist om tegelijkertijd zowel de financiële stabiliteit als de duurzaamheid van de samenleving te versterken.

Wensen tot vergroening zijn door dit kabinet niet gehonoreerd, zoals het pleidooi⁹ van tien bankbestuurders om een 'langjarig (wettelijk) systeem in te voeren dat alle marktspelers de middelen en het vertrouwen geeft om fors te investeren in duurzame energieprojecten'. De regering moet spoedig uitvoering geven aan de motie Kalma¹⁰ om hierover met de banken tot een gezamenlijke agenda te komen.

Net zo heeft deze regering recentelijk, ondanks breed maatschappelijk protest, besloten om de extra heffingskorting van 1,3% voor duurzame beleggingen te laten vervallen. Na druk van uw Kamer gebeurt dit nu stapsgewijs in vier jaar, maar een vervolg is nodig waarbij alle betrokkenen komen tot een nieuw plan die de kerndoelstellingen van maatschappelijke beleggingen ondersteunt.

⁵ Aanbeveling 18 'Transparantie van buitenparlementaire beïnvloeding en lobby-activiteiten'

⁶ Zie de brief van 20 prominente economen, 'Much more bank equity is needed and is not socially costly', Financial Times, 9 november 2010

⁷ MVO Platform, Reactie op 'Kabinetsvisie toekomst financiële sector', 7 september 2009, <http://mvoplatform.nl/publications-nl/Publication_3317-nl>

⁸ Hörter, Mader en Menzinger, 'E.S.G Risk Factors in a Portfolio Context - Integrated Modeling of Environmental, Social and Governance Risk Factors', 2010

⁹ 'Nederlandse banken voor heldere afspraken duurzame energie', Eerlijke bankwijzer, 26 november 2009

¹⁰ Motie Kalma c.s (79 26485) over het realiseren van een duurzaamheidsagenda met de financiële sector, 17 december 2009

Tot slot willen wij erop wijzen dat de financiële crisis nauw samenhangt met andere mondiale crises, zoals de klimaatcrisis, de groeiende ongelijkheid en de voedselcrisis. Ontwikkelingslanden ondervinden de ergste pijn van deze crises is.¹¹ De Kamer zou daarom kunnen inzetten op hervormingsvoorstellen waar juist de armste landen van kunnen profiteren zoals de zogenaamde *Financial Transaction Tax* en maatregelen tegen de corruptie en belastingontduiking (geschat op jaarlijks tienmaal de omvang van de westerse ontwikkeling hulp¹²) in ontwikkelingslanden.

Het nu bestaande internationale momentum voor veranderingen dient benut te worden om over de volle breedte een verduurzaming van de financiële sector door te voeren. De kans is er om te komen tot een financiële sector die ten dienste staat van een werkelijk duurzame ontwikkeling. Alleen dan is een werkelijk duurzame en stabiele financiële sector mogelijk.

Uiteraard zijn wij graag bereid onze ideeën nader toe te lichten. Wij zouden het op prijs stellen om hierover binnenkort met uw Commissie van gedachten te wisselen.

We wensen u goede overleggen toe.

Met vriendelijke groet, namens het MVO Platform,

Suzan van der Meij, coördinator MVO Platform

Peter Ras, voorzitter Werkgroep Financiële Instellingen van het MVO Platform

Voor nadere informatie kunt u via bovenstaande contactgegevens contact opnemen met Rens van Tilburg, lid Werkgroep Financiële Instellingen van het MVO Platform.

¹¹ Kyrili en Martin, 'The impact of the global economic crisis on the budgets of low-income countries', Oxfam, juli 2010

¹² Global Financial Integrity, 'Illicit Financial Flows from Developing Countries: 2000-2009', januari 2011